

Sygn. akt III U 1351/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: Elżbieta Onufryk

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 10 października 2013 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. K. prawo do emerytury w ustawowej wysokości począwszy od dnia 30 sierpnia 2013 r.

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 1351/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 stycznia 2014 r.

Decyzją z dnia 10 października 2013 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy Z. K. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca Z. K. w dniu 12 listopada 2013 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury.

Na uzasadnienie podał, że po rozpoznaniu jego wniosku organ rentowy uznał jedynie pracę w szczególnych warunkach przez okres 8 miesięcy i 11 dni, nie uwzględniając pozostałego okresu zatrudnienia w Okręgowym Zakładzie (...) w J. Oddział w R. od dnia 19 października 1971 r. do 31 października 1990 r.

W tym czasie pracował on początkowo na stanowisku pomocnika operatora spycharki, a następnie jako jej operator

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wylegitymował się ukończeniem wieku 60 lat, nadto spełnił warunek wymaganego stażu pracy, który na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosił 25 lat, 6 miesięcy i 23 dni. Nie przystąpił również do otwartego funduszu emerytalnego. Natomiast nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił okresów zatrudnienia od 19 października 1971 r. do 31 października 1990 r. w Okręgowym Zakładzie (...) w J., ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia.

Sąd Okręgowy w Przemysłu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. K. urodzony (...) z zawodu operator spycharki w dniu 30 sierpnia 2013 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę, oświadczając, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia dołączył świadectwa pracy i stosowne oświadczenia.

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 października 2013 r. ZUS O/R. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wskazując, że do dnia 1 stycznia 1999r. nie udowodnił on wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W uzasadnieniu wskazano, że do ogólnego stażu pracy nie wliczono okresu zatrudnienia od 19 października 1971 r. do 31 października 1990 r. w Okręgowym Zakładzie (...) w J. w wymiarze 17 lat i 26 dni (z wyłączeniem okresu służby wojskowej) z uwagi na brak świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Dowód: Akta organu rentowego zn. (...):

- wniosek o emeryturę z dn. 30.08.2013 r.
- decyzja odmowna z dn. 30.10.2013 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca Z. K. pracę zawodową rozpoczął w dniu 19 października 1971 r. Nieprzerwanie do dnia 31 października 1990 r. pracował w Okręgowym Zakładzie (...) w J. Oddział R.,

a następnie w Przedsiębiorstwie Usług (...) w J.. Początkowo był zatrudniony jako pomocnik operatora, a potem jako operator spycharki

W trakcie tego zatrudnienia wnioskodawca odbył 2-letnią zasadniczą służbę wojskową w okresie od 26 kwietnia 1973 r. do 12 kwietnia 1975 r.

Następnie w okresie od dnia 1 lutego 1992 r. – 30 kwietnia 1992 r. i od dnia 14 grudnia 1992 r. – 30 kwietnia 1993 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacza c.o. przy Ośrodku Szkolno- (...) dla Dzieci G. i Niedosłyszących w P.. Potem został zatrudniony w Urzędzie Gminy w O. na stanowisku pracownika budowlanego w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres od dnia 18 kwietnia 1995 r. do 17 października 1995 r. Kolejno wnioskodawca wykonywał pracę

w Przedsiębiorstwie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora spycharki w okresie od 15 maja 1996 r. do 31 lipca 1996 r. W okresie od 1 października 1997 r. do 31 grudnia 1997 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika magazynowego w Zakładzie Pracy (...) S.A. w S. Zakład w P.. Wykonywał też pracę w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) S.A. w R. w okresie od 18 maja 1998 r. do 30 listopada 1998 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku maszynisty spycharki. W okresie od 1 sierpnia 2010 r. do 2 października 2010 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych w Spółce (...) w P.. W okresie od dnia 4 października 2010 r. do 4 lutego 2011 r. w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku operator spycharki. W zakładzie (...) – (...) S.A. pracował na stanowisku operatora sprzętu budowlanego w okresach od 11 lutego 2011 r. do 3 czerwca 2011 r. i od 2 kwietnia do 25 maja 2012 r.

Ponadto zgodnie z przedstawionymi zaświadczeniami z Urzędu Pracy Z. K. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna w okresach od 8 listopada 1990 r. do 29 lutego 1992 r., od 4 maja 1992 r. do 13 grudnia 1992 r., od 5 lipca 1993 r. do 17 kwietnia 1995 r., od 23 października 1995 r. do 14 maja 1996 r., od 5 sierpnia 1996 r. do 23 maja 1997 r., od 7 grudnia 1998 r. do 13 lipca 2006 r., od 2 lutego 2007 r. do 31 lipca 2010 r., od 18 listopada 2011 r. do 1 kwietnia 2012 r. i ostatnio od 18 grudnia 2012 r. do chwili obecnej.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- świadectwa pracy z dni 31.10.1990 r., 1.09.1990 r., 30.06.1993 r., 18.10.1995 r., 1.08.1996 r., 31.12.1997 r., 1.12.1998 r., 4.10.2010 r., 7.02.2011 r., 13.06.2011 r., 25.05.2012 r.,

- kserokopia książeczki wojskowej,

- zaświadczenia z Urzędu Pracy w P.

2. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy min. 26).

Równocześnie Sąd ustalił, że w czasie zatrudnienia w Okręgowym Zakładzie (...) w J. Oddział w R. wnioskodawca pracował wspólnie ze świadkami E. K. oraz J. P.. Pierwszy z nich pracował w latach 1970-1990 r., a drugi 1972-1994 r. Na początku zatrudnienia, przez pierwsze 7-8 miesięcy wnioskodawca współpracował bezpośrednio z E. K. - wówczas operatorem spycharki, będąc jego pomocnikiem. Praca wnioskodawcy polegała w rzeczywistości na zastępowaniu się z operatorem spycharki.

Wiosną 1972 r. po odbyciu (w P.) 2-miesięcznego kursu operatora spycharki Z. K. wykonywał pracę już wyłącznie jako operator spycharki.

Swoje obowiązki wnioskodawca wykonywał zazwyczaj w delegacji, z wykonywanych działań sporządzał tzw. raport pracy sprzętu. Takie raporty sporządzane były co dwa tygodnie i pracownicy przekazywali je kierownikowi budowy. Na ich podstawie obliczane były faktyczne godziny pracy oraz rodzaj wykonanych robót. To z kolei stanowiło podstawę naliczenia wynagrodzenia (według stawki godzinowej). Wnioskodawca pracował formalnie przez 8 godzin, faktycznie

prace prowadzone były od godziny 6:00 do 18:00, bądź od godziny 7:00 do 19:00. Praca w zakładzie polegała głównie na budowie dróg, a miejsca jej wykonywania znajdowały się w obrębie dawnego województwa (...), między innymi w S., w S. i J.. Wnioskodawca razem ze świadkami pracował m.in. przy budowie drogi S.-M., przy obwodnicy K., drogi w S. i T..

W 1975 r. siedziba firmy została przeniesiona do J.. Jednak dokumentacja osobowa prowadzona była nadal w R., tam przydzielano prace dla operatorów maszyn budowlanych, tam też pracownicy odbierali należne wynagrodzenie. Również w R. była baza sprzętowa. Na stanie Zakładu były przede wszystkim ciężkie maszyny budowlane: 16 spycharek, 6 równiarek, 4 koparki, ładowarki, dźwigi z żurawiami oraz 2 tzw. ziemiowozy 20-tonowe samochody i inne samochody ciężarowe. Pracę równocześnie świadczyło około 100-160 pracowników. Zakład pracy bez opóźnień i z uwzględnieniem wszelkich dodatków wypłacał wynagrodzenie.

Wnioskodawca Z. K. wykonywał pracę wyłącznie na stanowisku pomocnika operatora spycharki (przez 7-8 miesięcy) oraz operatora spycharki. Była to praca w systemie stałym i w pełnym wymiarze godzin. Wykonywał nasypy, dołowania i odkrywki, ale także pracował na żwirowniach wydobywając materiały (żwir, piasek) oraz przy hałdowaniu żwiru. Prace te wykonywał zarówno przed, jak i po odbyciu służby wojskowej.

Jako operatorzy ciężkich maszyn budowlanych pracowali też świadkowie J. P. (operator spycharki) oraz E. K. (operator równiarki), z którym wnioskodawca najczęściej pracował. W czasie zatrudnienia wnioskodawca, podobnie jak i świadkowie w zdecydowanie większym wymiarze czasu świadczyli pracę w delegacjach, czego efektem była konieczność mieszkania w barakowozach.

Dowód: 1. zeznania świadków:

- E. K. (nagranie rozprawy min. 9)

- J. P. (nagranie rozprawy min. 16)

2. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy min. 26).

Sąd ustalił także Okręgowy Zakład (...) w J. Oddział w R. został przekształcony w Przedsiębiorstwie Usług (...) w J. PTS R., a następnie w Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowe (...) sp. z o.o. w J.. Żadna z tych firm już nie istnieje. Nie zachowały się także akta osobowe wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia.

Dowód: 1. pismo (...) w R. Delegatura w P. z dnia 3.12.2013 r. k. 12,

2. pismo Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego (...). W. z dnia 17.12. (...). k. 17.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została w sposób dostateczny obalona przez żadną ze stron.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał również zeznania powołanych w sprawie świadków oraz wnioskodawcy, którzy w sposób rzeczowy i przekonujący przedstawili charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w Okręgowym Zakładzie (...) w J. Oddział w R.. Dodatkowo uzupełniają one dowody z dokumentów, jakim są świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, poprzez ich sprecyzowanie, iż stanowiskiem pracy, jakie zajmował wnioskodawca w wskazanym zakładzie pracy było stanowisko operatora ciężkich maszyn budowlanych i drogowych, w szczególności spycharki.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy Z. K. jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 stycznia 2014 r. - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43) - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 tj. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzny 60 lat oraz
- posiadają wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat dla mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia Rady Ministrów - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie

§ 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca Z. K. występując z wnioskiem emerytalnym wykazał, iż ukończył 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz wylegitymował się 25-letnim stażem pracy na dzień 1 stycznia 1999 r.

W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym sporny okazał się charakter jego pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na stanowisku pomocnika operatora i operatora spycharki.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne w zakresie zmiany zaskarżonej decyzji poprzez uwzględnienie zatrudnienia wykonywanego w warunkach szczególnych.

Sąd przyjął, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się 19-letnim zatrudnieniem w warunkach szczególnych .

W ocenie Sądu wnioskodawca w okresie od dnia 19 października 1971 r. do 30 października 1990 r. w Okręgowym Zakładzie (...) w J. Oddział w R. pracował na stanowisku: pomocnika operatora spycharki, a następnie operatora spycharki.

Prace te są wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w wykazie A, dziale V poz. 3 pod pojęciem „Prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych”. Również w Zarządzeniu Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. (Dz. Urz. MB Nr 3, poz. 6) w Dziale V poz. 3 pkt 3 wymieniono - Prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych (maszyniści robót ziemnych - maszynista spycharek i ciągników gąsienicowych).

Ponadto Sąd przyjął, że w trakcie wykonywania pracy we wskazanym zakładzie wnioskodawca odbył 2-letnią służbę wojskową i okres odbywania tej służby w trakcie zatrudnienia również należy zaliczyć jako okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a to zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 16 października II UZP 6/13.

Odnosząc się do okresu zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to w świetle orzecznictwa, w tym powołanej uchwały Sądu Najwyższego, zalicza się ten okres do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Według regulacji obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, żołnierzowi, który podjął zatrudnienie w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem, wliczało się okres odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia

w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Wnioskodawca Z. K. powrócił do wykonywanej przed powołaniem do służby pracy w I kategorii zatrudnienia przed upływem 30 dni od zwolnienia ze służby. Zatem okres jego służby wojskowej jest także okresem pracy w szczególnych warunkach

w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Najwyższy uznał, że sumowanie się kolejnych okresów ubezpieczenia, uznawanych za takie w czasie ich realizacji stwarza staż, którego uzyskanie uzasadnia oczekiwanie przyszłych świadczeń. Oczekiwanie to powinno korzystać z ochrony i taką funkcję zdaniem Sądu Najwyższego spełnia odwołanie się w art. 31 ust. 4 i art. 184 do regulacji obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, powodujące utrwalenie sytuacji sprzed dnia 1 stycznia 1999 roku bez wprowadzania innego sposobu wyliczenia stażu ubezpieczenia.

W rezultacie Sąd przyjął, że wnioskodawca w warunkach szczególnych przepracował 19 lat w Okręgowym Zakładzie (...) w J. Oddział R..

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody np. z dokumentów - wystarczą dowody np. z zeznań świadków

i stron. Zdaniem Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury, począwszy od dnia 30 sierpnia 2013 r. tj. od daty zgłoszenia wniosku, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz ponowna ocena dokumentów złożonych do organu rentowego) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.